



Népfőiskolai HÍRMONDÓ

A KÖZHASZNÚ MAGYARY ZOLTÁN NÉPFŐISKOLAI TÁRSASÁG IDŐKÖZI TÁJÉKOZTATÓJA
TATA, 2016. ÁPRILIS

EMLÉKEZÉS DR. KÁLMÁN ATTILÁRA

Halála előtt néhány héttel hívott telefonon. Megköszönte a könyvet amit küldtem neki. – Pillanatfelvétel Dányról. Ebben a könyvecskében Kozár Gyula plébános versei voltak. Rátaláltunk a kéziratra és kiadtuk a verseket. Attila egy időben szolgált Kozár Gyulával Dányon. Ekkor is megemlítette, hogy éjszakákon át tartott beszélgetésük a plébánián azokban a szomorú időkben is, amikor elvitték a rendőrök lakásából éjszaka dr. Helméczy Mátyást – szintén dányi pedagógust – a forradalom idején tanúsított magatartása miatt.

Összetartó csapat volt. A katolikus pap, a kántor-tanító, a fiatal, református pedagógus és a zsidó orvos. Ott volt osztályfőnököm Bereczky Laci is. Ilyen tanítók tanítottak engem Dányban.

2013-ban, a Magyar Népfőiskolai Társaság ünnepi ülésén Benda Kálmánról tartott előadást. Ekkor volt utolsó találkozásunk. Hallgattam őt figyelmesen, és életre kelt bennem a Korinthusi levélben írottak: a szabadság Krisztusnak szolgálja, vagy más helyütt: ahol az Urnak Lelke ott a szabadság. Ilyen ember volt ő. Racionális és fennkölt. karácsony-sándori nevelőtípus: **tiszta felelősség.**

Látom magam előtt fizika órán. Kezébe fogja a kis ebonit rudat és szőke hullámos hajába tűr vele. Íme, az elektromosság.

Több volt ő mint maga a tett, több volt a szónál is, több mint anyag termelte gondolat, mert gondolatait sugallat tette igazzá.

Dányban Tanító Úr volt a dányiaknak. Tisztelték ezt a fiatal, üde, barátságos embert, aki megjelenésében karcsúan finom, viselkedésében elegáns és disztingvált volt. Azóta tudom, hogy csak a terheket cipelő, fájdalmakat méltósággal viselő emberek tudnak így viselkedni.

Tanárom volt, barátom és kollégám, aki Szegeden mindezt felemlgetésére nekem engedélyt adott.

Karácsony nyolcada van. Az eltűnő messzeség ismeretlen légkörében, ilyen közel még sohasem voltál hozzám Attila, mint most.

Dány, 2015. december 28.

Gódor András
ny. polgármester, c. egyetemi docens

EGY ÉVE A NÉPFŐISKOLA ÉLÉN

Nagy megtiszteltetés, hogy immár egy éve elnöke lehetek a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaságnak. A bizalmat, amit személyem iránt tanúsítottak megválasztásomkor, munkám során igyekszem megvalósítani. Köszönöm Keresztesi József alelnöknek, a társaság régi és új elnökségi tagoknak, önkénteseinknek, támogatóinknak munkáját, melynek eredményeképpen elmondhatjuk, hogy **sikeres évet zártunk**. Elődeink szellemiségét követve, de a kor kihívásait figyelembe véve igyekszünk új lendületet adni ennek a nagy múltú szervezetnek.

Magyary Zoltán örökségét ápolva, szem előtt tartva nagy hangsúlyt fektettünk a különböző képzésekre, ismeretterjesztő előadásokra, melyek az elmúlt évben is nagy látogatottsággal kerültek megrendezésre.

2015. az évfordulók éve volt. A Tatai Népfőiskola megalakításának 75. évfordulója alkalmából sikeres konferenciát tartottunk. Megemlékeztünk Magyary Zoltán és felesége, Techert Margit halálának 70. évfordulójáról. Megünnepeltük 20 éves fennállásunkat. A két évtized alatt végzett munka elismeréseként bekerültünk a megyei Prima-díj első tíz jelöltje közé. Ez növelte a szervezet ismertségét és elismertségét. Szorosabbra fontuk együttműködésünket más civil szervezetekkel és intézményekkel. Számos más területen is növeltük aktivitásunkat, bekapcsolódtunk az MNT országos programjaiba, részt vettünk a tatányai Agora által szervezett „kulturális piacon”, szakmai anyagot készítettünk az OFA „Kiválósági” pályázatára.

Egy szervezet működésének fontos feltétele a finanszírozás, amit az elmúlt évben sikerült stabilizálni. A jövőben is szándékunkban áll minden olyan lehetőséget kihasználni, mellyel biztosítani tudjuk a népfőiskola nyugodt kiegyensúlyozott működését.

Borsó Tibor
elnök

KÖSZÖNET ÉS HÁLA

– Búcsú dr. Kálmán Attilától –

Egyszerre nehéz és könnyű is a feladat, amit vállaltam. Kálmán Attila közismert és aktív résztvevője volt városunk életének. A városi tevékenységéről, egyháza érdekében végzett munkájáról és az új iskola elindítása ügyében végzett eredményeiről sokan szölkak, és méltatták az említett területeken elért eredményeit, sikeres működését.



Egy valamiről nem esett szó, ez pedig a népfőiskola „felfedezése” – a régi emlékek és hagyományok feltárása, az új népfőiskola elindítása. Ez a kis írás (és összeállítás) ezt szeretné – az egyéb dokumentumok mellett – bemutatni és számba venni.

Első és alapozásnak tekinthető jelentős ténykedése a népfőiskolával kapcsolatban a Tatai Népfőiskola dokumentumainak és emlékeinek összegyűjtése, amely Komárom Megyei Honismereti Kiskönyvtár 16. köteteként jelent meg 1987-ben. (Sorozat-szerkesztő Virág Jenő.) A kötet, amelynek előszavát Benda Kálmán írta, a lektorálását dr. Lovász János – Magyar egykori munkatársa – végezte, mérföldkönek számít a helyi népfőiskolai emlékek feltárásában. Ebben a munkában számíthatott Kocsis Lászlóné – abban az időben a városi könyvtár igazgatója – szakmai és emberi támogatására, akivel együtt szerkesztették a kötetet.

Természetesen a kötet nem a semmiből született, hosszú és komoly munkafolyamat előzte meg, amely 1979-ben indult, a néhány évvel azelőtt létrejött Tata Barátainak Köre szervezeti háttérével. Kálmán Attila így emlékezik erre az időszakra: „...volt egy ötletem, hogy adjunk fel hirdetést, – egy országos- és egy megyei lapba adtuk fel. Hetekig senki egy sor választ nem adott. Két-három hét múlva a

Rabi Pista (Naszályi lakos volt. Szerk.) bácsi bejött, azt mondja, hát én népfőiskolás voltam. Nyakába ugrottam Pista bácsinak. Elővette az első öt tanfolyamnak a névsorát és elmondta, hogy kik voltak a tanáraik.”

Hamarosan sor került a tanárokkal való találkozásra is Benda Kálmán segítségével Budapesten: „Elmentünk hozzá, nagyon nagy kedvességgel fogadtak, kávéval-kuglóffal, és csináltunk ott egy körülbelül kétórás felvételt. – Azt hiszem, a könyvtárban van, azért mielőbb át kellene átjátszani, mert a magnó-felvételek tönkremennek! Mert ezek kincsek. Nos, ami még jobban megdöbbenett, hogy Marci bácsi szépen felállt, a szekrényéhez lépett, elővett egy mappát, rá volt írva hogy tatai népfőiskola, ...aminek nagy része most megtalálható a városi könyvtárban.”

Később az előkerült névsorok alapján sikerült megszervezni a régi népfőiskolások és a tanárok egy részének találkoztóját is a Kristály Szálló udvarán: „Ami engem meglepett az volt, hogy tegezödték, Marci (Benda Kálmán beceneve) bácsi is, mindenki tegezödtött mindenkivel, a tegezödtés mellett megadták azt a tiszteletet, ami járt a tanároknak. És dölt belőlük a szó, a legtöbben megerösítették azt, hogy életük legszebb két hete volt. És meséltek, hogy mi történt velük, merre jártak, mit csináltak...”

A leírtakból következik, hogy Kálmán Attilát nem kellett „rábeszélni” az új népfőiskola szerveztésekor, rögtön csatlakozott és ötleteivel, véleményével is segített az újra indulást. Miután azok az évek számára is nagyon aktívak voltak, illetve a pápai Református Kollégium vezetőjeként kevésbé tudott aktívan részt venni a megalakult népfőiskola életében. Amikor ismét Tatához kapcsolódott munkája, azt követően többféle formában részese volt a Magyar Zoltán nevét viselő népfőiskola életének. Volt, amikor csak egyszerű hallgatóként, volt, amikor előadóként járult hozzá a népfőiskola hírének-elismertségének növeléséhez. Különösen igaz ez a közelmúlt időszakára, amikor jeles érvfordulók voltak. Ezeken nagyon hiteles és érdekes előadásokkal járult hozzá, hogy a helyi vagy távolabbi vendégek megismerjék a város életében meghatározó szerepet betöltő Reviczky István alispán munkásságát vagy Benda Kálmán történész professzor tatai működését.



A Református Gimnáziumban örömmel vállalta a Benda kiállítás megnyitását

Benda Kálmán tevékenységéről a Magyar Népfőiskolai Társaság 25. éves évfordulója alkalmából is olyan előadást tartott, amely megerősítette mind a professzor népfőiskolai működésének jelentőségét, mind emberi-erkölcsi példáját sikeresen mutatta be. Az országos népfőiskolai munka elismertetése érdekében is lobbyzott, hogy az előbb említett évforduló alkalmából kapja meg az MNT a Magyar örökség díjat.

Kedves Attila! A népfőiskolások nevében szeretettel búcsúzunk tőled. Köszönjük fáradozásod, segítséged, támogatásod. Példádat, amely nekünk is erőt és biztatást adott a feladathoz, a nehézségek leküzdéséhez. Emlékedet tisztelettel őrizzük!

Keresztesi József
alelnök

Részlet a Kálmán Attilának írt Benda Kálmán levélből:
„Kedves Attila, Köszönöm március 24-ei leveledet és Pál József 1941-es naplójának, a tatai népfőiskolával foglalkozó részleteit, amelyet nagy élvezettel olvastam. Kár, hogy nem készítettem magam is följegyzéseket, érdekes lenne most ezeket olvasni...”

Budapest, 1979. április 12.

Aláírás: **Marci bátyád**

Részlet a Kálmán Attila beszédéből, amelyet 2008-ban Benda Kálmán tatai emléktábla avatása alkalmából mondott:

„Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Köszönöm a megtisztelő lehetőséget, hogy szólhatok Önökhöz Benda Kálmán professzor úr életéről és tatai kötődéséről...

” Ő készítette el a Népfőiskolai Útmutatót, az egyes tanfolyamok részletes programját, s tartotta meg az irodalmi és történelmi foglalkozások zömét. Együtt élt a népfőiskolásokkal. Ő vitte őket az előkelő étter-

mekbe ebédelni, ő vezette a közös énekléseket, esti beszélgetéseket, vitákat. Ő állította össze a négy nagy láda könyvet, a ’vándor-könyvtárok’, levelezett a végzett hallgatókkal, s némelyiket a falujában meg is látogatott...”



Hallgatóként a 2014. évi egészségügyi sorozaton



A 2013. évi Benda konferencián a családtagokkal és a város vezetésével az emléktábla előtt



A Reviczky konferencia egyik előadójaként is sikere volt

A Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság Közhasznúsági jelentése - 2015

A 350/2011. (XII. 30.) kormányrendelet melléklete szerint

1. Közhasznú szervezet azonosító adatai	
név:	Magary Zoltán Népfőiskolai Társaság
székhely:	2898 Tata, Rákóczi u. 9.
bejegyző határozat száma:	PK 60.088/1995/4
nyilvántartási szám:	1008
képviselő neve:	Borsó Tibor
2. Tárgyévben végzett alapcél szerinti és közhasznú tevékenységek bemutatása	
Az elmúlt esztendő fontos évet jelentett a népfőiskola számára több okból. Egyrészt készülhettünk a 20. évfordulónkra, másrészt olyan jelentős időpontokra is kellett készülnünk, mint a Magaryék kezdeményezte Tatai Népfőiskola indulásának 75.- és Magary Zoltán és felesége – Techert Margit – halálának 70. évfordulójára. Miután a népfőiskolai tanfolyamokat tanév jelleggel szervezzük, ezért 2015-ben is könnyű helyzetben voltunk ebből a szempontból, mert a programjaink többsége (9) folytatódott, illetve az új programmal bővítve összesen 11 érdeklődési kört tudtunk kielégíteni, továbbá kettő nyelvtanfolyam indítását sikerült elérni (egy német, egy angol), egy német nyelvtanfolyam áthúzó-dott 2016-ra. A befejezett sorozataink közül kiemeljük az Erdély történetét, a Pszichológiát, a Gyógynövény ismeretét és az Esterházy család történetét. Ezek a programok mind szakmailag, mind a hallgatói érdeklődést tekintve kiemelkedően sikeresek voltak. Az új tanévben sikerült folytatni az irodalom történetét és az egészségügyi programot – kicsit bővítve a lélektani megközelítésekkel, valamint a Zöld Forrás támogatása révén a Gerecse Natúrparc bemutatását célzó sorozatunkat és egy német nyelvtanfolyamot indítottunk el. A sorozatok érdeklődési területe összesen 11, ahol a részt vevők száma 2396 fő, akik 81 programon (előadáson) jelentek meg. A nyelvtanfolyamok száma 3, a hallgatók száma 12 fő. A felsorolt képzési programokon kívül népfőiskolánk még számos más eseményt szervezett, illetve volt részese és/vagy közreműködője. Ezek száma meghaladta a 10-et. Elsőnek a 20. évfordulónkhoz kapcsolódó alapítók találkozóját, ünnepi közgyűlésünket és a hozzá kapcsolódó kiállítást emeljük ki. De fontos esemény volt a beszámoló közgyűlésünk is, ahol a választás során új elnököt – Borsó Tibor személyében – és részben új elnökséget is bízott meg tagságunk. A bevezetőben jelezett évfordulókhoz is kapcsolódtak konferenciák, amelyeket sikeresen valósítottunk meg mind tartalmilag, mind szervezésileg. Fontos tényező, hogy a megyei önkormányzat elnöke és a kormány megbízott és a népfőiskolák (MNT) országos elnöke is jelen volt ezeken a fórumokon. Hasonlóan az előzőekhez, méltó módon sikerült megszervezni a Magyar konferencia helyi rendezvényeit is, de részt vettünk a budapesti programon is. Volt még néhány kisebb rendezvényünk is – köztük olyan „Látó-utak”, mint az Országos Széchenyi Könyvtár Corvinák kiállítása és a Csontváry kiállítás megtekintése. Ismét részt vehettünk a Kormányhivatal Munkaügyi Főosztálya által szervezett Pályaválasztási kiállításon, és szívhez szóló eseménnyel, az „Órangyalok személyi igazolvánnyal” c. programmal (Döbrentey Ildikó-Levente Péter könyvének bemutatójával) zártuk az évet. Továbbra is elláttuk a munkaügyi információ-szolgáltatás ellátását a megye egész területén a járások munkaügyi osztályain, ahol az ott munkát végző 8 munkatársunk 6 590 főnek nyújtottak információt a szerződés keretében. A működtetés fontos feltétele a finanszírozás, amit sikerült az elmúlt évben is megoldani. Ennek döntő szerepe volt a munkaügyi szolgáltatás ellátásának, az önkormányzati támogatásnak, néhány sikeres pályázatnak és nem utolsósorban a jelentősebben emelkedő vállalati támogatásnak! A népfőiskola városi jelenléte aktivitása azon is mérhető, hogy más civil szervezetekkel és intézményekkel milyen a kapcsolata, együttműködése. Az elmúlt évben ezek a kapcsolatok is erősödtek, ezen belül a Versbarátok Körét emeljük ki. Más vonatkozású aktivitás, hogy a múlt évben is fogadtuk Egei György nagyváradi festőt, aki számos alkotást készített és adományozott a városnak és a népfőiskolának (különösen fontos számunkra a Magary szülőház és a Kossuth tér előző állapotát megőrző rajzok). Népfőiskolánk számos más területen is tevékenykedett, aktívan bekapcsolódtunk az MNT országos programjaiba, részt vettünk a tatabányai Agora által szervezett „kulturális piacon”, szakmai anyagot készítettünk az OFA „Kiválósági” pályázatára, és bevezettünk a megyei Prima díjra, ahol a 10-es jelöltek körébe kerültünk.	
3. Közhasznú tevékenységek bemutatása (tevékenységenként)	
közhasznú tevékenység megnevezése:	Ismeretterjesztés, tanfolyamok –konferenciák szervezése, munkaerő-piaci szolgáltatás
közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely:	1997. évi CLVI. Tv 26. §. c) bek.4. és 18. pontja szerint

a közhasznú tevékenység célcsoportja:		Munkanélküliek és nyugdíjasok
a közhasznú tevékenységből részesülők létszáma:		18 196
a közhasznú tevékenység főbb eredményei: ismeretek növelése, sikeres elhelyezkedés, jobb közérzet.		
4. Közhasznú tevékenység érdekében felhasznált vagyon kimutatása		
Felhasznált vagyonelem megnevezése	Vagyonelem értéke*	Felhasználás célja
Tárgyi Forgó	20 8.314	Cél szerinti tevékenység, a népfőiskolai képzések szervezése
5. Cél szerinti juttatások kimutatása		
Cél szerinti juttatás megnevezése	Előző év*	Tárgyév*
FM Irányító Szervezet-Zöld Forrás	-	1.410
K-EM Korm.Hiv. Munkaügyi Főosztály	27.168	27.168
Tata város önkormányzata	730	1.100
Lakitelek Népfőiskola Alapítvány	200	-
Emberi Erőforrás Minisztérium	-	360
Magánszemélyektől, cégektől	484	3737
6. Vezető tisztségviselőknek nyújtott juttatás		
Tisztség	Előző év (1)*	Tárgyév (2)*
-	-	-
A. Vezető tisztségviselőknek nyújtott juttatás összesen:	-	-
7. Közhasznú jogállás megállapításához szükséges mutatók		
Alapadatok	Előző év (1)*	Tárgyév (2)*
B. Éves összes bevétel	30.921	33.775
ebből:		
C. a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996.Évi CXXVI. Törvény alapján átutalt összeg	104	171
D. közszolgáltatási bevétel	2.356	
E. normatív támogatás	-	-
F. az Európai Unió strukturális alapjaiból, illetve a Kohéziós Alapból nyújtott támogatás	3.439	-
G. Korrigált bevétel [B-(C+D+E+F)]	30.817	33.664
H. Összes ráfordítás (kiadás)	33.140	30.192
I. ebből személyi jellegű ráfordítás	26.347	25.599
J. Közhasznú tevékenység ráfordításai	33.140	30.192
K. Adózott eredmény	-2.219	3.583
3.537L. A szervezet munkájában közreműködő közérdekű önkéntes tevékenységet végző személyek száma (a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvénynek megfelelően)	20	25
Erőforrás-ellátottság mutatói	Mutató teljesítése	
Ectv. 32. § (4) a) [(B1+B2)/2>1.000.000,- Ft]	Igen	Nem
Ectv. 32. § (4) b) [K1+K2>0]	Igen	Nem
Ectv. 32. § (4) c) [(I1+I2-A1A2)/(H1+H2) >0,25]	Igen	Nem
Társadalmi támogatottság mutatói	Mutató teljesítése	
Ectv. 32. § (5) a) [(C1+C2)/(G1+G2) >0,02]	Igen	Nem
Ectv. 32. § (5) b) [(J1+J2)/(H1+H2) >0,5]	Igen	Nem
Ectv. 32. § (5) c) [(L1+L2)/2>10 fő]	Igen	Nem

* Adatok ezer forintban

MOZAIKOK A NÉPFŐISKOLA 20 ÉVÉRŐL

A Magyar Z. Népfőiskolai Társaság munkája szakmailag és a helyi társadalom életében is fontos tényezővé vált. Minden részletről, mozzanatról az ismertető keretében nem lehet szólni, azonban néhány fontos kérdést még érdemes megemlíteni és az értékelők figyelmébe ajánlani.

- A társaság 22 fővel alakult meg, jelenleg a taglétszám meghaladja a 150 főt.
- Alapító elnökünk dr. Márkus Mihály püspök (10 évig), jelenleg tiszteletbeli elnöke a Társaságnak, alapító tag. Ezt követően Gyüszí László vette át a feladatot, akkor a városi könyvtár igazgatója, szintén alapító tag. Őt követte dr. Mikolasek Sándor, abban az időben Ászár polgármestere, ő is alapító tag. Majd Keresztesi József alapító tag következett, jelenleg – 2015-től – Borsó Tibor, a K-E Megyei Önkormányzat alelnöke látja el az elnöki tisztséget.



Dr. Márkus Mihály elökként, előadóként is sokat segített

- Az elmúlt 20 év programjain a megye több mint 40 településéről vettek részt hallgatók a népfőiskola rendezvényein.
- Az elmúlt 20 év alatt sok előadónk volt, többségük egyetemi (főiskolai) tanár, tudományos kutató, számuk megközelíti a 700 főt. Néhány példa ízelítőnek a hosszú névsorból: Csányi Vilmos etológus, aka-démikus; Hámori József agykutató (volt miniszter); Mezey Barna, az ELTE rektora; Stumpf István alkotmánybíró; és Vissy Károly meteorológus... Természetesen a helyi előadónak is hosszú a sora, pl. Czumpf Attila (alapító), vagy az orvosok közül említhető, Gödölle Zoltán és Pálfi János, a nemrég elhunyt dr. Körmendi Géza tanár-helytörténész, Kövesdi Mónika műv-

szettörténész, Musicz László ökológus – és még sokan mások! A tanárok erkölcsi elismerésére alapította meg a Társaság „Az Év Tanára” díjat, amelyet a hallgatók szavazatai alapján adományoz az elnökség. Elsőként dr. Kőszeghy Miklós történész a Károli Gáspár Református Egyetem tanára kapta (jelenleg a Pázmány P. KE dékán-helyettese) meg az elismerést.



Dr. Kálmán Attila sikeres előadást tartott

- A civil szervezetek működésének fontos eleme az együttműködés más szervezetekkel, partnerekkel. Ezt a törekvést tudatosan vállaltuk, és meghatározóvá vált a szervezet működésében, eredményes tevékenységében. kiemelkedő jelentősége van az önkormányzati kapcsolatnak és támogatásnak. Ennek tényezői a régebben kötött közművelődési megállapodás, majd helyiség biztosítása a népfőiskola számára. de számos együttes programot valósítottunk meg: legfontosabb ebben a Magyar konferenciák szervezése és a Magyar hagyományok ápolása, elküldtük javas-latainkat a város Magyar tervéhez is, de támaszkodhatott a város vezetése a helyi civil szervezetek működésének szakmai vizsgálatában is. A másik meghatározó kapcsolata a népfőiskolának a megyei munkaügyi központtal alakult ki, részben a foglalkoztatási támogatások révén, részben a szociális foglalkoztatási konferenciák szervezése során, és nem utolsósorban a munkaerő-piaci szolgáltatások ellátása területén, amelyet 2008-tól végez a népfőiskola. (Rövid időszakokban a munkatanácsadás szolgáltatást is ellátta a szervezet.) Végezetül, de nem utolsó sorban a Közigazgatás-tudományi Karral kialakult kapcsolatról kell szólni, amely alapvető-

en Magyary Z. szakmai tevékenységéhez kapcsolódik, az ő emlékét erősíti-ápolja, de ez a kapcsolat alapozta meg azt a népfőiskolai szándékot is, hogy Magyary díjat alapítottunk a Karon működő Magyary Szakkollégium hallgatóinak elismerésére. (A hallgatók rendszeresen közreműködnek a Magyary konferenciákon.)

- Külön érdemes kiemelni a „Látó-utak” gyakorlatát, amelyet a régi népfőiskolai hagyományokból vett át a Magyary népfőiskola. Ennek lényege, hogy a tanfolyami ismeretkehez kapcsolódva olyan helyszíni látogatást szerveznek, amely tapasztalat kiegészíti az ismereteket. Ennek első példája a természeti- és környezet-védelmi programhoz kapcsolódott, de azt követően számos más jellegű látogatást szerveztünk, pl. Budapesten a Terrorháza Múzeumban vagy a Károli G. Református Egyetem Biblia Múzeumába, Észak Komáromba, Székesfehérváron és még számos helyszínen.



Kocsitolás Kocson

- Szeretnénk még a bemutatás sorába a határon túli barátainkkal kialakított kapcsolatokat említeni, amit szintén fontosnak tartunk. Ennek keretében jutottunk el a testvérvárosunkra, Szovátra és Szőgyénbe is. Mellette jó kapcsolat-együttműködés alakult ki a nagyváradi székhelyű – Bihar megyei – civil szervezet vezetőségével, akiknek képviselői több alkalommal jártak Tatán is – dr. Fleisz János történész több előadást is tartott. A nagyváradi Tibor Ernő Galéria képző-művész csoportnak kiállítást is szerveztünk. A későbbiek során Egei György grafikus csatlakozott a tatai Márványhegyi Nyári Képzőművész Táborhoz, akinek részvételét a népfőiskola biztosítja (idén harmadik éve). Szerveztünk hangversenyt a Kárpát-aljai fiatal

zongora-művésznek, és a szlovákiai Tardoskedi művészeti csoportjai, kézműves körei is bemutatkozhattak a közelmúltban a Népfőiskola Napon.



Felvidéki „Látóút”

- A népfőiskola nemcsak a városi önkormányzattal törekszik együttműködésre, közös programok szervezésére, hanem sok más szervezettel is, illetve segíti azokat a kezdeményezéseket, amelyek induláskor ezt igénylik. Ilyen segítő együttműködés alakult ki a Shakespeare Színház indulásakor – ennek az adminisztrációját végeztük egy ideig. A Beszélgető Körnek és a versbarátok Körének helyet biztosítottunk, amíg erre szükségük volt, de talán a legfontosabbnak ítéltető a Tatai Civil Társulás elindulásának segítése, a programokban való aktív szervezési és szervezeti részvétel vállalása.
- A népfőiskola és az abban kiemelkedő munkát végzőket néhány elismerés odaítélésével is megbecsülték. Elsőként említjük a Budapesti Corvinus Egyetem Közigazgatás-tudományi Kari Tanácsa által adományozott Magyary Zoltán emlékérmét, melyet 2008-ban kapott meg a szervezet. 2013-ban az akkor elnöki feladatot ellátó Keresztesi József, „Az Év Önkéntese” elismerést, majd 2014-ben a „Tata Városért” díj ezüst fokozatát kapta.

A Magyary Z. Népfőiskolai Társaság Tata városának egyik meghatározó, aktív civil szervezeteként működik, amely a járásban és a megyében is – sőt némely vonatkozásban országosan is – sokrétű munkát végzett az elmúlt években. Örömkre szolgált, hogy a 20. évforduló alkalmából bekerültünk a megyei Prima-díjra jelöltek körébe

Ezekre az eredményekre – úgy gondoljuk – méltán lehetünk büszkék!

Keresztesi József
alelnök

EGY RENDEZVÉNY UTÓÉLETE

Február első hetében tartotta 15. téli találkozóját a Magyar Élőfalu Hálózat Agostyán Ágoston-ligetben a Természetes Életmód Alapítvány szervezésében. A rendezvényre meghívást kapott Áder János köztársasági elnök úr is, aki külföldi tartózkodása miatt jókívánságait és támogató sorait küldte el, későbbi látogatása reményében. A meghívó levél szövegében közhasznú gondolatok fogalmazódtak meg.

*„Tisztelt Köztársasági Elnök Úr!
Kedves Áder János!*

Nagy szeretettel hívjuk meg Önt a **Magyar Élőfalvak képviselőinek XV. téli találkozására** a Komárom-Esztergom megyei **Agostyán, Ágoston-ligetbe**.

Időpontja: **2016. február 5-7.**

Kérem, rövid bemutatkozásként engedjen meg annyit (bár Ön valószínűleg már hallott erről a természet-központú szerveződésről), hogy a Magyar Élőfalu Hálózat közel negyed évszázada jelenti már az alapítóknak számító **Gyűrűfű, Visnyeséplak, Drávafok, Gömörszőlős, Krisnavölgy és Agostyán, Ágoston-liget** nevű ökofalvak/élőfaluk együttesét.

E hálózathoz rendszerükben és tartalmukban olyan modell értékű – családokat, közösségeket fenntartható módon megtartó – mintákat állítottunk össze annak idején, amelyek azóta szabályokon és törvényeken nyugvó módon is követhető gyakorlattá váltak, a közös sikerekre építve. Az elmúlt három esztendőben (talán felbuzdulva a magasabb társadalmi pozíciókból érkező szellemi támogatáson is) annyian érdeklődtek és kaptak segítséget a „*legjobb befektetés az életmódváltás*” elnevezésű programunk híre és gyakorlata alapján, mint a korábbi húsz évben összesen, tovább gazdagítva és védelmezve ezzel a mozgalom-szerű oktató-nevelő tevékenységgel is a bennünket még mindig megtartó és működtető természeti--gazdasági környezetünket.

Úgy gondoljuk, hogy ebben a helyesen felismert kegyelmi állapotban, amikor ennyi a kíváncsi megszólítás és az élő szándék, egy élhetőbb és szerethetőbb jövő érdekében talán még megfelelő időben ajánljuk föl eddigi, már gyakorlatban is bevált tapasztalatainkat (talán sok tanulópenz megtakarítható így sok

helyen), valamint tanítási helyszíneinket, amelyek többségét saját erőből építettük fel.

Bebizonyosodott, hogy ez az út járható, s mindenkinek ajánlható, és szakmai, szellemi, esetleg anyagi segítséggel valamilyen fokozatban akár mindenhol bevezethető. Ma már talán a világ sok pontján megértették és elfogadták, hogy a fenntarthatóság helyes és jól követhető gyakorlata nélkül hosszú távon nem lehet minőségi emberi élet a Bolygón. Amint sajnos már sok helyütt most sincsen, aminek a következményeit naponta láthatjuk a nagyvilágban, s tapasztalhatjuk mi is.

Ferenc Pápa szerint az „ökológiai megtérés” az emberiség egyetlen lehetősége, mindegy, hogy profán világban élünk vagy a spirituálisban.



Czupf Attila a népfőiskolás csoportot tájékoztatja
2013-ban

Tisztelt Köztársasági Elnök Úr!

Természetesen mi is figyelemmel követjük az Ön beszédeit és más megnyilvánulásait, különösen, ha azok a mi tevékenységünket és életünket is közelről érintik. Ezért is különösen örültünk a „megszólításnak” (alcíme szerint: *Rendezni végre közös dolgainkat... Három év, elnöki beszámoló, 2015.*), s mert szeretnénk mi is folyamatosan és jelentősebben hozzájárulni a fenntarthatóság hazai gyakorlatát segítő ismeretek tárházához, mindahhoz, amit az Ön kezdeményezése nyomán már eddig is sikerült összegyűjteni.

Megismételve meghívásunkat: szeretettel várjuk Önt és munkatársait a három napos rendezvény bármelyik időpontjában, azzal a jó érzéssel, hogy céljaink fontosságát értő és átérző ember, vezető kezé-

hez címezhetjük e sorokat. Várjuk tehát, és egyben kívánunk munkájához teremtoi és jóemberi áldást, hogy ennek megtapasztalása is segítse Önt, segítsen bennünket is a semmivel sem helyettesíthető természeti–gazdasági és társadalmi békéhez.

Tisztelettel az „élőfalvak” alapítói nevében

Agostyán, 2016. január 23.

Természetes Életmód Alapítvány”

A programon megfogalmazott elképzelések

Bencsik János országgyűlési képviselő és Borsó Tibor, a Komárom-Esztergom megyei Közgyűlés elnökhelyettese és népfőiskolánk elnöke, aktív résztvevői voltak a tanácskozásnak, ahol patinás oktatási intézményünk vonatkozásában két fontos bejelentés hangzott el:

1. Magyary Zoltán tudományos örökségére alapozva Tata kitűnő természeti és szellemi környezete lehetne egy fenntarthatósági tudományokat oktató főiskolának és a mi népfőiskolánk az egyetlen jó lehetőség erre a feladatra.
2. Kihirdetésre került az Ökológiai Megtérés Zárandokútja, mintegy különleges látóút, aminek már régi hagyományai vannak Tatán. Ezen az úton fellelhető látni és tanulnivalók - túl a fizikai és a szellemi pallérozás kitűnő lehetőségén – alkalmassá tehetnek bennünket egy ökológiai szempontból is kíváncsatos alkalmazkodáshoz, azokhoz a változásokhoz, ami előtt az emberiség áll és szűkebb környezetünkben is naponta érzékelhető.

A „látva-látó” út Tatáról indulna és csatlakozna a nagy hazai és nemzetközi zárandokutakhoz és a dunántúli ökofalukat/élőfalukat keresné fel. Érintené azokat a tudásközpontokat, ahol a fenntarthatósági tudományok elméleti-gyakorlati programjai már jól működnek. Így civil és erdészeti erdei iskolák, nemzeti parki, natúrparki oktatóközpontok, bemutatóhelyek, népfőiskolák és természetesen a spirituális helyszínek fűződnenek föl az útvonalra. Ennek részletes ismertetése a következő számunkban várható.

Czumpf Attila
MZNT elnökségi tag

„Kedves Keresztési Úr,

mindenek előtt gratulálok a népfőiskolához, magas szintű programjaikhoz! Számomra igazi meglepetés Tata és környéke előkelő szellemisége. – Végignéztem az eddigi listát, benne G. Gyöngyi, Gemma nővérünk is! - N.B. Hivatalos nevünk: Boldogasszony Iskolanővérek.

Közel 20 éven át tanítottam az ELTE, a PPKE és a SzTE bölcsészkarán. (Előtte 22 évig külföldön voltam, 12 évig a Vatikáni Rádiónál). Óriási anyag van a tarsolyomban, bármit előhúzhatok, amire kíváncsiak. Külföldön, majd itthon megjelent köteteim száma meghaladja a 30-at. Az idei termés: Szt. Ágoston Regulája, Batthyány herceg orvos („Ezer éves Batthyány családtörténet, központban B. Boldog László doktor), majd egy olasz történész munkája: Budapest Igazai címmel (1943-44 zsidómentés). - Egy éve köszöntem el az egyetemről, már csak a Sophia főiskolán tanítok.



Két szerzetesség történeti munkám: Keresztény szerzetesség I-II. (Bp. Kairosz, még kapható, nagy kedvezménnyel), valamint Kétezer év szerzetessége I-II. (Dinasztia Kiadó, elfogyott.)

Vajon visszamentek-e a szerzetesség gyökereihez? Sivatagi anakhóréták, a kopt Szent Pakhomiosz (+347) az első monasztikus Regula és közösség megalkotója, (a szöveget már görögből Szt. Jeromos (+419) fordítja latinra, azután Nagy Szt. Baszileiosz, Szt. Ágoston s végül a szintézisalkotó Szt. Benedek... Minden későbbi szerzet ezekből az ősi forrásokból merít. Pl. a pálosok, akik Remete, Thébai Szt. Pál szellemiségéből születtek. – Ha csak a mai formációkat nézzük, ők állnak a háttérben. – Róluk vajon volt-e szó?

Abbahagyom. Szívesen állok szolgálatukra, a konkrét témát meglátjuk.

Üdvözlettel, **Mária nővér**
(Hivatalosan: Dr. Puskely Mária SSND)”
Kapcsolatfelvétel dokumentuma az előadóval – szerk.

MŰLT-JELEN-JÖVŐ KÖVÁGÓÓRSÖN

Kővágóórs a Balaton-felvidék, közelebbről a Káli-medence egyik legjelentősebb települése.

Kővágóórs a honfoglalás kori 7 törzs egyikének, Órsnak a szállásterülete volt, innen származik nevének utótagja. Előtag nevét a közvetlen közelben található Kötengerről és a kövek malomkő céljára történő vágásáról, kibányászásáról kapta. A XIX. század során Kővágóórs fontos kereskedelmi központ, mezőváros. A rövid évszázadig tartó prosperitás az ekkor emelt vagy bővített, új divat szerint átalakított lakó- és középületek során maradandó nyomott hagyott. A település kivételes táji környezetben, északról a Káli-medence feltáruló csodálatos látványával, a kertek aljában kutakkal, forrásokkal, egyedülálló geológiai adottsággal a Külső és Belső Kötengerrel, távolabb keleti irányban a Kis-Hegyes-túval, déli irányból a Fülöp hegy és a környező hegyek látványával, őstölgyes erdővel rendkívüli adottság és érték.



A Kővágóórs mellett a hajdan nagyobb kiterjedésű, de az évszázadok folyamán malomkőfaragásra felhasogatott kötengerek maradványai Európa-szerte híres geológiai érték, néhány szép sziklaképződmény maradt meg mutatóban, védett nyilvánítva.

A Magyar Népfőiskolai Társaság, a Bibó István Népfőiskolai Alapítvány, ill. az általa működtetett Káli-medence kővágóórsi népfőiskola rendezvényén vettünk részt. Az MNT és az Alapítvány is elnökségi ülést tartotta. Mindkettőn stratégiai kérdések megtárgyalása volt a legfontosabb feladat. Abban a patinás épületben voltak a megbeszélések, amit a település bocsátott az MNT rendelkezésére,

miután korábbi bázisát feladni kényszerült. A község evangélikus lelkésze és egyházi vezetése, valamint a polgármester és az önkormányzati testület által a Népfőiskola helyet kapott, és egyben lehetőséget, hogy tevékenységét megújítsa, és a község ill. a térség szellemiségét és kultúráját újjáélessze. Angol nyelvtanfolyam és számítástechnikai intenzív kurzus már sikeresen le is zárult, a képzési programok az igényeknek megfelelő folytatódhatnak.

A Káli-medence kővágóórsi Népfőiskola működését az elmúlt év őszén kezdte meg. A 30 évvel ezelőtt a településen megtartott Faluszeminárium emlékére és a hagyomány feltámasztására ünnepi ülést szervezett decemberben a művelődési házban. A Faluszeminárium az akkori prosperáló község és kistérség szellemi és kulturális életét meghatározta, pezsgővé tette. Az akkori eseményeket, a település hangulatát idézték fel az akkor aktívan tevékenykedők, kultúrházvezető, állatorvos, "postamester" a népes emlékező hallgatóságnak.

A visszaemlékezés mellett a jövőre vonatkozó elképzelések megismerése került a találkozók középpontjába. A résztvevők egy tizenkét lehetséges érdeklődési területet felölelő kérdőív kitöltésével adtak segítséget a jövő tervezéséhez. A hagyományörzéstől a falusi turizmuson, ökológiai gazdálkodáson, környezetvédelmen keresztül a szociális szövetkezésig és az idősekről való gondoskodásig szerepelt a témák között. Az összesítésének eredménye azt mutatta, hogy a munkahelyteremtést, önellátást és szociális gondoskodást egyaránt magába foglaló szociális szövetkezés került a résztvevők többségénél, mint legfontosabb célkitűzés a lista élére. (Időközben, február 29-én Sz. Tóth János és Mihályfi Márta szaktudásának köszönhetően a Napfivér Szociális Szövetkezet meg is alakult.) A Káli-medence Népfőiskola a 2014-20 közötti, a Balaton Fejlesztési Programjában pályázni készül, és kész együttműködni minden térségi érdekelttel a sikeres pályázatok érdekében.

Egy ígéretes kezdet egyik állomásán voltunk jelen, és alkalmunk volt meglátni olyan erőteljes összefogást, és tenni akarást, mely tiszteletre méltó.

Drukkolunk, hogy erőfeszítéseiket kísérje sikerence.

Fejér Mária titkár

A HERENDI PORCELÁNGYÁR ALAPÍTÓJA

A XIX. század első felében kezdődő magyar iparfejlődés megnyilvánult a kerámiaiparban is. Több kisebb-nagyobb üzem alakult. Ezek közül egyik legjelentősebb a herendi porcelángyár, amelynek művészetét Fischer Móricz fejlesztette világhírévé.



1800-ban Tatán született. Apja Fischer Wolfgang uradalmi engedéllyel bőrkereskedéssel foglalkozott. Fischer Móric fiatalkorában több pénzkereseti lehetőséggel foglalkozott. Volt ló- és gubacskereskedő Tatán, majd uradalmi kocsmabérlő Pápán. Unokatestvérének, Fischer Mózes Áronnak jól jövedelmező kőedénygyára volt Tatán, így Móric is látta a kerámiagyártás nagy haszonnal járó lehetőségeit és kedvet kapott tőkéjének ez irányú befektetésére. Ezért megragadott minden eshetőséget, hogy megszerezze a Winter Mátyás halála után vezető nélkül maradt pápai keménycserépgyárat. Kölcsönöket adott az akkori tulajdonosoknak, majd bérbe vette a gyárat. Az üzleti kapcsolat érdekellentétek miatt 1839 januárjában megszűnt.

Herenden ebben az időben egy kis kőedénygyár működött. Ez nem sok hasznot hozott tulajdonosainak, mivel azok kevés tőkével rendelkeztek. Fischer most ezt a manufaktúrát igyekezett megszerezni. Először kölcsönökkel próbálkozott, majd betársult az üzletbe. 1840-ben már a gyár egyedüli tulajdonosa. Ettől kezdve tőkéjét a gyár műszaki fejlesztésére fordította.

A gyár kezdetben az akkor divatos használati tárgyakat, sőt átmenetileg még tűzálló téglát is gyártott.

Később áttért a „kínai és a korai XVIII. századi európai porcelánok modorában készült edényekre”.

A gyár fellendülését súlyosan érintette az 1843. március 18-i tűz. Ennek ellenére sikereket ért el a gyár termékeivel. Az I. Magyar Iparkiállításon (1842) bronzéremmel, a II. Iparműkiállításon (1843) aranyéremmel tüntették ki. Fischer látva a sikereket, 1841-ben „királyi kiváltságos levélért esedez”. Kérésére a Helytartótanács engedélyezte a „császári, királyi kiváltságos porcelángyár” címet, a jegyein a császári és királyi sas használatát.

Első külföldi sikerét az 1843. évi Bécsi Ipari Kiállításon érte el, ahol a bíráló bizottság dicsérő oklevéllel jutalmazta. Ezután még sok elismerést kapott. Az 1846-ban rendezett III. Iparkiállításon újra aranyérmet nyert. Az üzem 1948-49-es szabadságharc alatt is termelt. A fénykor 1851-től 1873-ig tartott, ez idő alatt több külföldi kiállításon jutalmazták és elismerték a gyár termékeit. Az üzem készítményei az I. Világkiállításon (London, 1851.) I. osztályú érmet, a Nemzetközi Ipar Kiállításon (New York, 1853.) ugyancsak első díjat, a II. Világkiállításon (Párizs, 1855) ugyancsak első osztályú érmet nyertek. A siker folytatódott Londonban, a III. Világkiállításon (1862.) a „Honoris causa” éremmel. Eredményeiért nemességet kapott 1867-ben, s attól kezdve Farkasházi Fischer Mór-nak nevezi magát.

1863-ban fiait: Leót, Dezsőt, és Vilmost társul fogadta. Ez azonban nem bizonyult szerencsésnek a gyár további fejlődésére nézve. Igaz, hogy még Bécsben, az V. Világkiállításon együtt örülhettek a „Haladás” kitüntetésnek, de az 1873-as világválság már megrendítette a gyár anyagi biztonságát. Ehhez még hozzájárult az apa és fiai közt kialakult ellentét. A viszály oka az volt, hogy fiai nem törődtek apjuk művészi törekvéseivel. Ez okozta a gyár termékeinek minőségi romlását. Fischer átadta gyermekeinek az üzemet, és ő visszavonult Tatára, a szülői házba. A gyár hamarosan csődbe jutott. Farkasházi Fischer Mór berendezet egy kis üzemet Tatán, amiben haláláig, 1880. február 15-ig dolgozott. Így már nem érte meg, hogy unokája, Farkasházi Jenő újra művészi szintre emelte Herend termékeit.

(Megjelent: Dolgozók Lapja, 1980. február 16. szombat, 4. o.) Írta: **Vasi Ferenc Zoltán (14 éves, 8. osztályos diák)**

TOVÁBB SZÍNESEDIK A PALETTA

Már hogy a MZNT által szervezett programok palettája, amelybe most bekerült a zene is, sokunk legnagyobb öröme! Mindent szívesen meghallgatok, ami a zenével kapcsolatos és gazdagítja ismereteimet, mert azon kívül, hogy szeretek zenét hallgatni, sajnos semmiféle zenei képzettségem nincs. Sokszor érzem a hiányát, de így alakult. Maradt a zene szeretete annak művelése helyett is. „A zene a hangok és a csend érzelmeket kiváltó elrendezése.” – mondja a Wikipédia, bár szerintem nem ilyen egyszerű a helyzet ennek a csodának a meghatározásával kapcsolatban, amit mi egyszerűen csak zenének nevezünk.

Ezért is örültem, amikor láttam, hogy a népfőiskola zenei programot kínál a 2016-os év elején, január 29-én egy új helyszínen, a Monoszkóp Kultúrbisztróban. Már a cím is csábító: Kulcsok a könnyűzenéhez: adalékok a könnyűzene mibenlétéhez. Oké, nem kell mindig a klasszikus!

Az előadás címe: Mi az, hogy könnyűzene? S aki mindezt megvilágítja majd az érdeklődőknek, **Vedres Csaba**, zeneszerző, zeneesztéta, zongoraművész, kántor.



Kicsit megijedtem, amikor láttam, milyen „vájtfülű” zenészek is ülnek a hallgatóság soraiban, féltem, hogy majd nagyon szakmai lesz az előadás, s nem sokat fogok érteni belőle, de nem így történt! Rendkívül élvezetes, sokrétű, sok zenei illusztrációval alátámasztott

gondolatot, tudást osztott meg velünk az előadó, aki régóta kutatja – zenéjében és esztétikai tanulmányaiban – a „könnyű” és a „komoly” zene határvidékét. Előítételeket leplez le, egyértelmű értékeket mutat fel a könnyűzenében – bár ilyen meghatározás csak a magyar nyelvben létezik. Másutt – nagy és mérvadó enciklopédiákban, szaklexikonokban – nincs ilyen felosztás. Könyvet is írt e témáról, amely nagy vitát váltott ki szakmai körökben. Nagyon gyorsan elrepült az idő, azt hiszem helyénvaló a jelző, hogy „magával ragadó” volt az előadó. Végül még kérdéseinkre is választ kaphattunk, s nagyon jó érzésekkel hagytuk ott a „romkocsmát”.



Két hetet kellett várnunk a következő alkalomra, ahol a meghívott **Bereczki Bálint** – zenész, zenei újságíró, a jazzma.hu online folyóirat munkatársa, (és nem mellékesen: könyvtáros, mint kiderült!) volt. Előadásának címe pedig: Mi a közös a barokk (Pachelbel) és a Green Day muzsikájában – ami nagyon kíváncsivá tett, mert a barokk zenéről még úgy – ahogy tudok valamit, hála zenetörténeti tanulmányaimnak, de hogy ki vagy mi az a Green Day, fogalmam sem volt (persze ez az én hibám, de azóta már utána néztem!). Alcíme pedig: Gyakran visszatérő fordulatok a könnyűzenében. Először alapfokú tanfolyamot kaptunk olyan zeneelméleti fogalmakról, mint akkord, összhangzattan és társai, közérthetően, világosan, humorosan, saját gitárjátékával illusztrálta mondan-

dóját, majd rátért tulajdonképpeni témájára, hogy az európai zenetörténet klasszikus mestereinek ötletei (leginkább Pachelbel) hogyan kelnek új életre a mai popdalokban. *(Johann Pachelbel, német zeneszerző, organista. A német barokk zene korának, a 17. század második felének egyik legjelentősebb organistája, zeneszerzője, akit Johann Sebastian Bach egyik legfontosabb előfutárának tekintenek.)*

Az ő és kortársai műveinek felhasználása, adaptálása gyakori a mai popzenei életben – ezt az állítását a legnagyobb régi és nem annyira régi slágerek lejátszásával igazolta, legnagyobb örömmre, mert fiatalkorom ikonjait (Beatles, Procol Harum és a többiek! Istenem, de rég volt!) hallgathattuk meg, és az előadó megnyugtatóan bennünket, hogy itt nem egyszerű másolásról van szó, hanem a zene sajátos kortárs újraértelmezéséről! Úgy legyen.

Felpendülve mentem haza, nagyon élveztem a fiatal zenész által tartott program minden pillanatát, de az arcokat elnézve mások is így lehettek evvel, mert nagyon nagy tapsot kapott.

A sorozat következő tagja március 4-én kerül megrendezésre, előadója pedig Fagyas Róbert, zeneszerző, gitáros, a Szimbola együttes vezetője. E sorok készültkor még nem lehettem részt vevője az előadásnak, bár kissé hezitálok, mert a téma: A Fender Stratocaster gitárok populáris kultúrába ágyazódásának története. Csak a szórólap ajánlójából tudok idézni: A Leo Fender által tervezett és lényegében a mai napig változtatások nélkül gyártott Fender Stratocaster gitár a könnyűzene egyik legfőbb, legkifejezőbb ikonja lett. Az előadás célja, hogy érdekes példákon keresztül vázolja fel, hogyan határozta meg a gitár a 20. és 21. század rockzenéről alkotott képét úgy a művészetben, mint a közgondolkodásban. Mert mit tudok én a gitárokról? Leginkább semmit, csak felismerem. Meg szívesen hallgatom. Biztosan sikerül a fehér feltjaimat beszínezni – ezért megyek el mégis!

Befejezőként pedig a könnyűzene drámaiságáról lesz szó, március 25-én, s az előadó az a **Pintér B. Tibor** (könnyűzene kutató, kritikus, publicista), akinek ezt a sorozatot köszönhattuk, hiszen a tematika összeállítója és szakmai szervezője is ő volt. S csak remélni tudom, hogy majd lesz még alkalom a következőkben is, hogy hasonló sorozattal csalogassa zenekedvelő tagjait a Monoszkópba a MZNT!

Szabó Szerafina

(A programok, azóta sikeresen megvalósultak, szerk.)

SZÖLLŐSI MIHÁLY EMLÉKEZETÉRE

*A Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság
búcsúzik a legendás neszmélyi borásztól*

A hír, ami két napja végigfutott a maga csatornáin, bennünket is elérte, de akkor még felfoghatatlanul messze volt a felismerés: „Nélküle már megint sehol se tartunk”.

Most tudjuk csak – inkább még próbáljuk- megfogalmazni azt, hogy mit is jelent, jelenthetett nekünk Szöllősi Mihály, szeretett Misi barátunk, a legendás-garabonciás bormíves.

Tanáros, kedves, okos szavait együtt ittuk a költői szépségű boraival, néhány szívét-lelket nemesítő rendezvényünkön, ahol fontos volt, hogy megértjük a teremtet világ csodálatos összhangját, életünk örök élményét, a test a lélek és a szellem elválaszthatatlanságát.



Mihály szerves, fontos része volt életünknek, úgymint a szelíd dunai tájnak, a mitikus neszmélyi szőlődomboknak, amelynek épségéért, sokszínűségéért, fenntarthatóságáért együtt tettük a dolgunkat. És ahol már az Év Borásza segítő hagyatékával munkálkodunk tovább.

A Teremtő szándéka szerint drága barátunk már a tájban is örökké élő emberként tanít bennünket tovább az élet szeretetére, tiszteletére. Boraival vidámítja lelkünket, ha lankadna derünk, jókedvünk, vagy valami nagy bánat ül rajtunk.

Sit tibi terra levis – Legyen neked könnyű a föld.

Agostyán, 2016. március 10.

Czumpf Attila
elnökségi tag

NIT CAFÉ – KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE

Tatabánya, 2015. november 20.

Tatabányán, a Bázis Gyermek és Ifjúsági Egyesület épületében került megrendezésre a Komárom-Esztergom megyei kerekasztal beszélgetés. Az előkészületekben nagy segítséget nyújtott a tatabányai Kontaktpont iroda és a komáromi Mag-ház. A rendezvény előtt, reggel került sor a fókuszcsoporthoz a beszélgetésre, amin 8 egyetemista korú fiatal vett részt, 3 fiú és 5 lány. A NIT Café 10 órakor kezdődött. A résztvevők száma 22 fő. Résztvevők képviselői:

- Nemzeti Művelődési Intézet
- IKSZT – Baj
- Peron Music Alapítvány
- A Vértes Agorája
- Komárom Város Önkormányzata (Ifjúsági referens)
- Élettér Egyesület
- Komárom Környéki Civil Társulás
- Komáromi Zenész Egylet
- Civil Közösségi Házak Magyarországi Egyesülete
- Kerecsen Ifjúsági Egyesület
- Bázis Gyermek és Ifjúsági Egyesület

Rendezvényt **Nyári Kitti**, a Nemzeti Ifjúsági Tanács Komárom-Esztergom megyei koordinátora nyitotta meg, aki köszöntötte a megjelent személyeket, és reményeit fűzte az eddig nehézkesen, vagy egyáltalán nem működő kommunikáció javításához.

Ezután **Monostori Éva** mondott egy elgondolkodtató bevezetőt, melyben fontos dolgokra világított rá a számár-hasonlat és a részvétel létrája segítségével. Itt valós példa alapján érzékeltette, hogy a döntéshozók sokszor eszközként használják a fiatalokat, és a valódi részvétel nem alakulhat ki a fiatalok részéről.

A továbbiakban **Kaszás András** bemutatta a NIT munkásságát, és röviden kitért a Strukturált Párbeszéd Munkacsoport tevékenységére is. Előadása végén a No Hate Speech Movement kampányvideóját néztük meg közösen.

Megyei jó példaként a Mag-ház mutatkozott be, melynek képviselőiben **Molnár Ildikó** és **Lovas András** beszélt az ott folyó munkáról. Többek között kifejtették, hogy milyen ütemben zajlik a munka, és milyen

tevékenységekkel kerülnek kapcsolatba fiatalokkal. Ezek közül néhány: tematikus nyáritáborok vezetése; sérült gyerekek segítése, fejlesztése; szegregátumban élő fiatalok bevonása, fejlesztése. Ezt egy rövid szünet követte. A szünet után kezdődött a kerekasztal beszélgetés, amit Nyári Kitti és Kaszás András moderáltak. Itt véleményem szerint jól beindult a beszélgetés, a tervezettnél jóval tovább is tartott. Minden szervezet be tudott mutatni egy eszközt, amivel a fiatalokat megpróbálják megszólítani. Erre példák: pályaaorientáció, tehetséggondozás, ifjúsági közösségfejlesztés, élménypedagógia, tematikus táborok, drogprevenció. Amik megfogalmazódtak a beszélgetés során:

- Z generációt mindenképpen be kell vonni, „valami új” kell
- Európai Önkéntes Szolgálatot népszerűsíteni kell
- Az oktatási intézményeknek nyitniuk kellene a civil szektor felé
- A fiatalokkal foglalkozó szervezetek nem egymással párhuzamosan dolgoznak, nincs valós együttműködés közöttük
- Önálló intézményrendszerre lenne szükség az ifjúsági ügyek irányítására
- A fiatalokat képessé kell tenni arra, hogy megfogalmazódjon bennük, hogy mit szeretnének

Összességében azt mondhatom, hogy az érintettek egy részével kialakult a párbeszéd, ezt folyamatosan bővíteni kell. A résztvevők elmondása szerint, nagyon hasznos az ilyen fajta találkozás, és igény mutatkozott arra, hogy a jövőben is legyen NIT Café, amihez lehetőleg egyre több szervezet fog csatlakozni, és újabb témákat tudunk körüljárni.



Tisztelt Elnökség,

tatai lakosként érdeklődéssel figyelve a Népfőiskola előadásainak gazdag és konzekvens programját, felmerült bennem a gondolat, hogy a magyar múlt megismerésének egy „tárgyasabb” oldalát ajánljam figyelmükbe.



Kutatóként és hivatali munkám követelményeként hosszú évek óta foglalkozom a magyar múlt írott kincseinek történetével, természetesen kiemelten azokkal a darabokkal, melyek a mi gyűjteményünkben található. Mivel a Széchényi Könyvtár Kézirattára a leggazdagabb ebben a tekintetben, írott kultúránk teljes spektruma feltérképezhető és bemutatható néhány kiemelt kéziratos emlék segítségével,

a Halotti Beszédtől a 20. század legjelentősebb íróiig. Ha a Népfőiskolai Társaság szakmai programokért felelős vezetői érdemesnek ítélnék, szívesen tartanék a programjaik keretében néhány (3-5) művelődéstörténeti előadást, amely egy-egy kincs köré építve bemutatná azt a kulturális helyzetet, amelyben a mű/kódex/kéziratcsoport létrejött, bemutatná a művet/szerzőt, és a bemutatáson túl a legújabb kutatási eredményekről is tájékoztatna. A darabok, melyek érdeklődésre tarthatnak számot: Halotti Beszéd, Ómagyar Mária-Siralom, Vitéz János könyvei, a Corvina Könyvtár, Kazinczy Ferenc könyvtárai, Kölcsey Hymnusa, Babits. (Emellett jó néhány olyan kézirat is szóba jöhet, melyek nem köthetők egy-egy jeles személyhez, de műfaji sajátosságaik okán külön fejezetet képeznek a magyar művelődéstörténetben, pl. érdekes téma a magyar diákok egyetemjárása.) Kérem, jelezzék, hogy érdeklődésre tarthat-e számot egy ilyen programtervezet. Ha szükséges, szívesen elküldöm publikációs jegyzékemet, részletes programtervezetet, illetve személyesen is megkeresem Önöket. (Talán még annyi megjegyzést, hogy a műfaj nem idegen tőlem, korábban a szegedi egyetemen voltam óraadó, és hivatali munkámból eredően rendszeresen tartok előadásokat, továbbképzéseket.) Köszönettel,

Földesi Ferenc¹ osztályvezető
Országos Széchényi Könyvtár, Kézirattár

¹ A kutató 2013-tól több előadást is tartott a népfőiskola irodalomtörténeti sorozata keretében.

KITÜNTETÉS

Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter Magyary Zoltán-díjat adományozott Prof. Dr. Kiss György dékánnak, az MTA doktorának. Az elismerést az új államtudományi képzések kifejlesztése és bevezetése érdekében kifejtett tevékenysége, valamint a közszolgálati jog kutatása és oktatása terén végzett kiemelkedő munkássága elismeréseként kapta meg az NKE dékánja. A hagyományoknak megfelelően a díjat az 1848/49-es forradalom és szabadságharc évfordulója alkalmából adták át, ezúttal a Várkert Bazárban.

Forrás: Internet

JUBILEUM

15 éves a Magyary Z. Szakkollégium, amelyről méltó módon emlékeztek meg a NKE Állam-tudományi és Közigazgatási Karán. A szakmai csoportosulás munkáját méltatta az egyetem rektora Prof. Dr. Patyi András, a kar dékánja Prof. Dr. Kiss György és a csoport tanári vezetője: dr. Horváth Attila.

A népfőiskola elnöksége nevében Keresztesi József alelnök köszöntötte a „csapatot” és Magyary szülőházának rajzával ajándékozta meg a társaságot.

BOTOS FERENC –
HAIKUK

PRELÚDIUM
egy tündérvirágnyecsepp
téli ágról reszketve
arcomra hullott

ANONIM
levél fonákján
hasadt kőlapon rejlő
írás: a Neved

GENEZIS
port és csillagot
tűhegyi pontba gyűjtve
elkezdje újra

PISZTRÁNG
ezüstje villan
szemben a zúgó árral
mégsem adja fel

ANANKÉ
betévedt madár
az uszoda hatalmas
fogda: a halál

MISERERE
Isten kigyújtott
színei közé egyszer
hazatalálni

KERTI KÁROLY GYÖRGY–
HAIKUK

MADÁR
akkor is tavasz
rikoltja hánykolódva
a fagyos szélben

JEL
feloldja a tust
ecsetért nyúl, kezében
az egész világ

INTELEM
ha kavicsot látsz
gondold köré a sziklát
intett a Mester

HALOTTAK NAPJA
mint rég ajtóra,
földre tapasztom fülem.
Hallom hangjukat

ÉVGYŰRŰK
kavicsot dobsz át
évgyűrűid peremén
csobbanással mérsz

CSÖND
hangok visszhangok
rétegződnek egymásra
tornyosul a csönd

CHLEBOVITS LILLA –
Talentum Iskola, 11. osztály

Napsugár süt
szép napfényben sétálunk
csendben tündöklünk

ESZTERGÁLYOS PATRIK –
Református Gimnázium

Régmúlt emléke
kardozók és törözők
jövőm küzdelme

ZSOHÁR ANDRÁS –
Eötvös József Gimnázium

Nem hajt víz, idő
örölt fel tégedet ó,
Pötörke-malom

KOCH BENCE –
Köküti Általános iskola

Egy régi halász
halász merít ki a vízből
ponty, mi laktató

1 A Gútay Galériába rendezett kiállításához készültek a diákok versei a japán formához igazodva.

A közhasznú
Magyary Zoltán Népfőiskolai
Társaság kiadványa

Cím: 2890 Tata, Bercsényi u. 1.
Felelős kiadó: Borsó Tibor
Felelős szerkesztő: Keresztesi József

E-mail: nepfoiskola@etata.hu • Facebook: facebook.com/Magyary-Zoltan-Nepfoiskolai-Tarsasag • honlap: www.magyary.webnode.hu

Népfőiskolai Hírmondó

Készítette: Baráth Nyomda Kft.
2890 Tata, Frankel Leó utca 12.
Tel./Fax: 34/586-375
E-mail: barathnyomda@pr.hu

A NÉPFŐISKOLA ELÉRHETŐSÉGEI:

Tel, fax: 34/588-603, 30/612-46-73

Szerkesztői üzenet:

Köszönjük a segítségét azoknak, akik
írásokat küldtek és gazdagították az új szám
tartalmát. Szívesen közreadnánk rövidebb
élményeket, véleményeket is,
ha megtisztelnék vele!

Lapzárta: 2016. április